ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 15ης Δεκεμβρίου 2009*

Στην υπόθεση C-294/05,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 20 Ιουλίου 2005,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις L. Ström van Lier και P. Dejmek καθώς και από τον G. Wilms, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Βασιλείου της Σουηδίας, εκπροσωπούμενου από τον A. Kruse και την A. Falk,

καθού,

* Γλώσσα διαδικασίας: η σουηδική.

υποστηριζόμενου από

την **Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας,** εκπροσωπούμενη από τον M. Lumma,

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας,** εκπροσωπούμενη από τον J. Heliskoski,

το **Βασίλειο της Δανίας,** εκπροσωπούμενο από τον J. Molde,

παρεμβαίνοντα,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, E. Levits και C. Toader, προέδρους τμήματος, C. W. A. Timmermans, A. Borg Barthet (εισηγητή), M. Ilešič, J. Malenovský και U. Lõhmus, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 25ης Νοεμβρίου 2008,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 10ης Φεβρουαρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με το δικόγραφο της προσφυγής της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι το Βασίλειο της Σουηδίας, παραλείποντας να βεβαιώσει και να καταβάλει στην Επιτροπή, κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως 31 Δεκεμβρίου 2002, τους μη εισπραχθέντες ιδίους πόρους από την εισαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού και υλικού προοριζόμενου για πολιτική και στρατιωτική χρήση, καθώς και τους τόκους υπερημερίας για τη μη απόδοση των εν λόγω ιδίων πόρων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 155, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 1355/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996 (ΕΕ L 175, σ. 3, στο εξής: κανονισμός 1552/89), μέχρι τις 31 Μαΐου 2000, καθώς και, από την ίδια αυτή ημερομηνία, τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα ίδια ως άνω άρθρα του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 130, σ. 1).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, των αποφάσεων 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 185,

σ. 24), και 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 31ης Οκτωβρίου 1994, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 293, σ. 9), προβλέπει:

«Συνιστούν ιδίους πόρους που εγγράφονται στον προϋπολογισμό των Κοινοτήτων τα έσοδα που προέρχονται από:

[…]

β) τους δασμούς του κοινού δασμολογίου και τους λοιπούς δασμούς που θεσπίζονται ή θα θεσπιστούν από τα όργανα των Κοινοτήτων επί των συναλλαγών με χώρες μη μέλη και από τους δασμούς που επιβάλλονται στα προϊόντα τα οποία υπάγονται στη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα

[…]».

3 Το άρθρο 20 του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: κοινοτικός τελωνειακός κώδικας), ορίζει:

«1. Οι δασμοί που καθίστανται απαιτητοί σε περίπτωση γένεσης τελωνειακής οφειλής βασίζονται στο δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

[…]

3. Το δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περιλαμβάνει:

α) τη συνδυασμένη ονοματολογία των εμπορευμάτων·

[…]

γ) τους συντελεστές και τα άλλα στοιχεία είσπραξης που κανονικά εφαρμόζονται στα εμπορεύματα που καλύπτονται από τη συνδυασμένη ονοματολογία όσον αφορά:

— τους δασμούς

[…]

δ) τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που αποφασίζονται μονομερώς από την Κοινότητα υπέρ ορισμένων χωρών, ομάδων χωρών ή εδαφών·

ε) τα προτιμησιακά δασμολογικά μέτρα που αποφασίζονται μονομερώς από την Κοινότητα υπέρ ορισμένων χωρών, ομάδων χωρών ή εδαφών·

στ) τα αυτόνομα μέτρα αναστολής που προβλέπουν μειώσεις ή απαλλαγές από τους εισαγωγικούς δασμούς που επιβάλλονται σε ορισμένα εμπορεύματα·

ζ) τα άλλα δασμολογικά μέτρα που προβλέπονται από άλλες κοινοτικές ρυθμίσεις.

[…]»

4 Το άρθρο 217, παράγραφος 1, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«Κάθε ποσό των εισαγωγικών ή εξαγωγικών δασμών που προκύπτει από τελωνειακή οφειλή, που στο εξής καλείται "ποσό των δασμών", υπολογίζεται από τις τελωνειακές αρχές μόλις αυτές διαθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία και εγγράφεται από τις εν λόγω αρχές στα λογιστικά βιβλία ή σε οποιοδήποτε άλλο υπόθεμα επέχει θέση βιβλίων (βεβαίωση).

[…]»

5 Στο πλαίσιο της αποδόσεως στην Επιτροπή των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε τον κανονισμό 1552/89, που είχε

εφαρμογή κατά την υπό εξέταση περίοδο στην υπό κρίση υπόθεση μέχρι τις 30 Μαΐου 2000. Ο κανονισμός αυτός αντικαταστάθηκε από 31ης Μαΐου 2000 από τον κανονισμό 1150/2000 που κωδικοποιεί τον κανονισμό 1552/89 χωρίς να τροποποιεί το περιεχόμενό του.

6 Το άρθρο 2 του κανονισμού 1552/89 προβλέπει:

«1. Για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, η απαίτηση των Κοινοτήτων επί των ιδίων πόρων που προβλέπονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ θεωρείται βεβαιωθείσα άπαξ και πληρούνται οι όροι που προβλέπονται από την τελωνειακή νομοθεσία όσον αφορά τη λογιστική καταχώρηση του ποσού και την ανακοίνωσή του στον οφειλέτη.

1α. Η ημερομηνία που λαμβάνεται υπόψη για τη βεβαίωση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 είναι η ημερομηνία λογιστικής καταχώρησης που προβλέπεται από την τελωνειακή νομοθεσία.

[…]»

7 Το άρθρο 9, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει:

«Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 10, το ποσό των ιδίων πόρων πιστώνεται από κάθε κράτος μέλος στο λογαριασμό που έχει ανοιχθεί για το σκοπό αυτό στο όνομα της Επιτροπής στο Δημόσιο Ταμείο του ή στον οργανισμό που έχει ορίσει.

Δεν καταβάλλονται έξοδα για το λογαριασμό αυτό.»

8 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού:

«Αφού αφαιρεθεί το 10 % του ποσού των ιδίων πόρων για έξοδα είσπραξης σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ, η εγγραφή των ιδίων πόρων που αναφέρονται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχεία α΄ και β΄, της απόφασης αυτής διενεργείται το αργότερο την πρώτη εργάσιμη ημέρα μετά τη 19η ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί τον μήνα κατά τη διάρκεια του οποίου βεβαιώθηκε η απαίτηση βάσει του άρθρου 2 του παρόντος κανονισμού.

[…]»

9 Το άρθρο 11 του κανονισμού 1552/89 ορίζει:

«Κάθε καθυστέρηση στις εγγραφές του λογαριασμού που αναφέρεται στο άρθρο 9, παράγραφος 1, δημιουργεί, για το συγκεκριμένο κράτος μέλος, την υποχρέωση καταβολής τόκων με επιτόκιο ίσο προς το επιτόκιο που εφαρμόζεται κατά την ημέρα της λήξης στη χρηματαγορά του οικείου κράτους μέλους για τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτήσεις, προσαυξημένο κατά 2 μονάδες. Το επιτόκιο αυτό αυξάνεται κατά 0,25 μονάδες κατά μήνα καθυστέρησης. Το αυξημένο κατ' αυτό τον τρόπο επιτόκιο εφαρμόζεται για όλη την περίοδο υπερημερίας.»

10 Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κανονισμού 1150/2000:

«Ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 καταργείται.

Οι αναφορές στον κανονισμό θεωρούνται ότι γίνονται στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφαίνεται στο παράρτημα, μέρος Α.»

11 Έτσι, εκτός από το γεγονός ότι οι κανονισμοί 1552/89 και 1150/2000 παραπέμπουν ιδίως στην απόφαση 88/376 ο πρώτος και στην απόφαση 94/728 ο δεύτερος, τα άρθρα 2 και 9 έως 11 των κανονισμών αυτών είναι κατ' ουσίαν όμοια.

12 Το ποσοστό του 10 % που αναφέρεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, του κανονισμού 1150/2000 αυξήθηκε σε 25 % με την απόφαση 2000/597/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 29ης Σεπτεμβρίου 2000, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 253, σ. 42).

13 Η αιτιολογική σκέψη 1 της απόφασης αυτής ορίζει:

«Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που συνήλθε στο Βερολίνο στις 24 και 25 Μαρτίου 1999, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι το σύστημα ιδίων πόρων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων πρέπει να είναι δίκαιο, διαφανές, αποτελεσματικό και απλό και να βασίζεται σε κριτήρια που να εκφράζουν όσο το δυνατόν καλύτερα την ικανότητα συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους.»

14 Ο κανονισμός (ΕΚ) 150/2003 του Συμβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με την αναστολή δασμών που επιβάλλονται στις εισαγωγές ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού (ΕΕ L 25, σ. 1), που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 26 ΕΚ, ορίζει με την πέμπτη αιτιολογική σκέψη:

«Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η προστασία του στρατιωτικού απορρήτου των κρατών μελών, είναι ανάγκη να καταρτισθούν συγκεκριμένες διοικητικές διαδικασίες για την παροχή του ωφελήματος της αναστολής των δασμών. Μια δήλωση της αρμόδιας αρχής του κράτους μέλους, για τις ένοπλες δυνάμεις του οποίου προορίζονται τα όπλα ή ο στρατιωτικός εξοπλισμός, η οποία θα μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει ως τελωνειακή διασάφηση που απαιτεί ο τελωνειακός κώδικας, θα αποτελεί τη δέουσα εγγύηση ότι οι όροι αυτοί έχουν εκπληρωθεί. Η διασάφηση θα πρέπει να υποβάλλεται υπό τη μορφή πιστοποιητικού. Θα πρέπει να ορισθεί ο τύπος των εν λόγω πιστοποιητικών και να προβλεφθεί επίσης η χρήση τεχνικών επεξεργασίας δεδομένων για τη διασάφηση.»

15 Το άρθρο 1 του κανονισμού αυτού προβλέπει:

«Ο παρών κανονισμός καθορίζει τους όρους για την αυτόνομη αναστολή των εισαγωγικών δασμών επί ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού, που εισάγονται από τρίτες χώρες από τις αρχές που είναι αρμόδιες για τη στρατιωτική άμυνα των κρατών μελών ή για λογαριασμό των εν λόγω αρχών.»

16 Το άρθρο 3, παράγραφος 2, του εν λόγω κανονισμού ορίζει:

«Παρά την παράγραφο 1, για λόγους στρατιωτικού απορρήτου, το πιστοποιητικό και τα εισαγόμενα εμπορεύματα μπορούν να προσκομίζονται σε άλλες αρχές τις οποίες ορίζει προς τούτο το κράτος μέλος εισαγωγής. Στις περιπτώσεις αυτές, η αρμόδια αρχή η οποία εκδίδει το πιστοποιητικό, αποστέλλει στις τελωνειακές αρχές του κράτους μέλους αυτού πριν από την 31η Ιανουαρίου και την 31η Ιουλίου εκάστου έτους συνοπτική έκθεση σχετικά με τις εισαγωγές αυτές. Η έκθεση καλύπτει περίοδο έξι μηνών αμέσως πριν από τον μήνα κατά τον οποίο υποβάλλεται η έκθεση και

περιλαμβάνει τον αριθμό και την ημερομηνία έκδοσης των πιστοποιητικών, την ημερομηνία εισαγωγής και τη συνολική αξία και το μεικτό βάρος των προϊόντων που εισήχθησαν δυνάμει των πιστοποιητικών αυτών.»

17 Κατά το άρθρο του 8, ο κανονισμός 150/2003 εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2003.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

18 Με έγγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 2001, η Επιτροπή επισήμανε στο Βασίλειο της Σουηδίας ότι η απαλλαγή, από το 1998, από τους δασμούς στις επίδικες εισαγωγές είχε προκαλέσει απώλεια ιδίων πόρων για την Κοινότητα. Κάλεσε το εν λόγω κράτος μέλος να υπολογίσει τα μη εισπραχθέντα ποσά για τις χρήσεις από το 1998 και μετά και να της καταβάλει τα εν λόγω ποσά πριν από τις 31 Μαρτίου 2002. Επισήμανε επίσης στις σουηδικές αρχές ότι οφείλονται τόκοι υπερημερίας από την ημερομηνία αυτή, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11 του κανονισμού 1150/2000.

19 Με την απάντησή του της 11ης Μαρτίου 2002, το Βασίλειο της Σουηδίας ισχυρίσθηκε ότι είχε δικαίωμα, βάσει του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β', ΕΚ, να εισάγει αδασμολόγητα στρατιωτικό εξοπλισμό και προϊόντα προοριζόμενα για πολιτική και στρατιωτική χρήση.

20 Με έγγραφο της 31ης Μαρτίου 2003, η Επιτροπή επανέλαβε το αρχικό αίτημά της για τις εισαγωγές των επίμαχων προϊόντων πριν από την 1η Ιανουαρίου 2003, δεδομένου ότι ο κανονισμός 150/2003 κάλυπτε την περίοδο μετά την ημερομηνία αυτή.

21 Με την από 3 Σεπτεμβρίου 2003 απάντησή του, το Βασίλειο της Σουηδίας ενέμεινε στην άποψή του και δήλωσε ότι δεν επρόκειτο να απαντήσει στο έγγραφο υπόμνησης της Επιτροπής.

22 Με έγγραφο οχλήσεως της 17ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή ζήτησε από το Βασίλειο της Σουηδίας να θέσει στη διάθεσή της τους ίδιους πόρους που οφείλονται βάσει των άρθρων 26 ΕΚ και 20 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, δεδομένου ότι το Βασίλειο της Σουηδίας απάλλαξε μονομερώς την εισαγωγή υλικού διττής χρήσεως κατά παράβαση των ανωτέρω άρθρων.

23 Με την από 15 Δεκεμβρίου 2003 απάντησή του, το Βασίλειο της Σουηδίας ενέμεινε στην άποψή του.

24 Η Επιτροπή, αφού έλαβε γνώση της απάντησης του Βασιλείου της Σουηδίας, εξέδωσε, στις 9 Ιουλίου 2004, αιτιολογημένη γνώμη και για τις δύο διαδικασίες παράβασης, δηλαδή τη διαδικασία που αφορούσε την αδασμολόγητη εισαγωγή υλικού αποκλειστικά για στρατιωτική χρήση και τη διαδικασία αδασμολόγητης εισαγωγής υλικού διττής φύσεως, καλώντας το κράτος μέλος αυτό να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί προς τη γνώμη αυτή εντός προθεσμίας δύο μηνών από τη λήψη της. Το εν λόγω κράτος μέλος απάντησε στην αιτιολογημένη γνώμη στις 3 Σεπτεμβρίου 2004 επαναλαμβάνοντας και διευκρινίζοντας τις προηγούμενες εκτιμήσεις του.

25 Κατόπιν των παρασχεθέντων από τη Δημοκρατία της Φινλανδίας στοιχείων, η Επιτροπή, θεωρώντας ότι το κράτος μέλος αυτό δεν συμμορφώθηκε προς την αιτιολογημένη γνώμη, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

26 Με διάταξη της 13ης Σεπτεμβρίου 2007, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου επέτρεψε την παρέμβαση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας και της Δημοκρατίας της Φινλανδίας υπέρ του Βασιλείου της Σουηδίας.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

27 Η Επιτροπή προβάλλει ότι εσφαλμένως αρνείται το Βασίλειο της Σουηδίας την καταβολή των δασμών για τις αντίστοιχες εισαγωγές επικαλούμενο το άρθρο 296 ΕΚ, δεδομένου ότι η είσπραξή τους δεν απειλεί τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του κράτους μέλους αυτού.

28 Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα που θεσπίζουν απαλλαγές ή εξαιρέσεις, όπως το άρθρο 296 ΕΚ, πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικώς. Έτσι, το οικείο κράτος μέλος που υποστηρίζει την εφαρμογή του άρθρου αυτού πρέπει να αποδείξει ότι πληροί όλες τις προβλεπόμενες στο εν λόγω άρθρο προϋποθέσεις όταν προτίθεται να παρεκκλίνει από το άρθρο 20 του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, στο οποίο περιλαμβάνεται η γενική αρχή της επιβολής δασμών, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 26 ΕΚ.

29 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι είναι αβάσιμα τα επιχειρήματα του Βασιλείου της Σουηδίας περί κινδύνου δημοσιοποίησης των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην τελωνειακή διασάφηση ή ακόμη περί του ενδεχομένου η εφαρμογή των διαδικασιών ελέγχου να έχει ως αποτέλεσμα την εκ μέρους των θεσμικών οργάνων της ΕΕ παραβίαση του στρατιωτικού απορρήτου.

30 Η Επιτροπή προσθέτει ότι το Βασίλειο της Σουηδίας είχε τη δυνατότητα να οργανώσει την είσπραξη των επίδικων δασμών κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα των διαβιβαζόμενων πληροφοριών, αναθέτοντας, π.χ., σε στρατιωτική αρχή την αρμόδια τελωνειακή υπηρεσία.

31 Η Επιτροπή φρονεί ότι το Βασίλειο της Σουηδίας δεν απέδειξε με ποιόν τρόπο δεν συμβιβάζονται οι δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών, αφενός, και οι υποχρεώσεις της στον τομέα των ιδίων πόρων, αφετέρου. Το ίδιο ισχύει και για το επιχείρημα ότι οι υποχρεώσεις αυτές υπονομεύουν σοβαρά τα διεθνή

προγράμματα συνεργασίας του εν λόγω κράτους μέλους, καθώς και τα ουσιώδη συμφέροντα της πολιτικής σε θέματα ασφάλειας και άμυνας.

32 Η Επιτροπή επισημαίνει ότι η επίδικη μη καταβολή των δασμών από το Βασίλειο της Σουηδίας δημιουργεί ανισότητα μεταξύ των κρατών μελών σε σχέση με τις αντίστοιχες συνεισφορές τους στον κοινοτικό προϋπολογισμό. Επιπλέον, το γεγονός ότι ένα κράτος μέλος απαλλάσσει από δασμούς τις εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού και προϊόντων διττής χρήσεως προκειμένου να μειώσει το κόστος τους αποδεικνύει τη μη τήρηση των υποχρεώσεών του περί αλληλέγγυας συνεισφοράς στον κοινοτικό προϋπολογισμό.

33 Κατά την Επιτροπή, το Βασίλειο της Σουηδίας φέρει το βάρος να προσκομίσει συγκεκριμένη και εμπεριστατωμένη απόδειξη για το ότι τα μέτρα που έλαβε, τα οποία στερούν από τον κοινοτικό προϋπολογισμό τους ίδιους πόρους, ήταν αναγκαία για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του. Το Βασίλειο της Σουηδίας δεν το απέδειξε. Επιπλέον, το γεγονός ότι άλλα κράτη μέλη, των οποίων η κατάσταση είναι παρόμοια με αυτήν του καθού κράτους μέλους, εισπράττουν και καταβάλλουν δασμούς για τις εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού, χωρίς αυτό να θέτει σε κίνδυνο την ασφάλειά τους, καθιστά αλυσιτελές το σχετικό επιχείρημα του Βασιλείου της Σουηδίας.

34 Η Επιτροπή επισημαίνει, επίσης, ότι μολονότι ο κανονισμός 150/2003 προβλέπει, βάσει του άρθρου 26 ΕΚ, ένα μηχανισμό αναστολής της υποχρέωσης είσπραξης δασμών στις εισαγωγές ορισμένων στρατιωτικών εξοπλισμών, με τη θέσπιση ενός συστήματος προσκομίσεως πιστοποιητικού ή τελωνειακής διασάφησης, εντούτοις δεν περιλαμβάνει καμία γενική διάταξη που να παρέχει στα κράτη μέλη το δικαίωμα να καθορίζουν ελεύθερα τα απαλλασσόμενα προϊόντα.

35 Το Βασίλειο της Σουηδίας θεωρεί ότι το άρθρο 296 ΕΚ του παρέχει τη δυνατότητα να λάβει μέτρα για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του. Μπορεί έτσι, βάσει του άρθρου αυτού, να εισάγει αδασμολόγητα στρατιωτικό εξοπλισμό. Το άρθρο αυτό έχει ως στόχο να διασφαλίσει την ελευθερία δράσης των κρατών μελών σε ορισμένους τομείς που αφορούν την άμυνα και την εθνική ασφάλεια. Το γεγονός ότι το

εν λόγω άρθρο περιλαμβάνεται στις γενικές και τελικές διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ επιβεβαιώνει το γενικό πεδίο εφαρμογής του και τις επιπτώσεις του σε όλες τις διατάξεις γενικής ισχύος της Συνθήκης και του παράγωγου κοινοτικού δικαίου.

36 Προς στήριξη του αιτήματός του εφαρμογής του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΚ, το Βασίλειο της Σουηδίας προβάλλει ότι η είσπραξη δασμών στις εισαγωγές στρατιωτικού εξοπλισμού θα καθιστούσε ακριβότερη την απόκτηση του εν λόγω εξοπλισμού και θα μείωνε, κατά συνέπεια, την επιχειρησιακή ικανότητα του στρατού του. Η πρόσθετη άμεση επιβάρυνση στον προϋπολογισμό της εθνικής άμυνας, που θα προέκυπτε από τους εν λόγω δασμούς, θα έθιγε την ελευθερία δράσης του Βασιλείου της Σουηδίας στον τομέα των αγορών αμυντικού εξοπλισμού.

37 Το Βασίλειο της Σουηδίας θεωρεί ότι η στρατιωτική του ουδετερότητα προσδίδει στην εθνική άμυνα ένα στρατηγικό ρόλο στον τομέα της πολιτικής σε θέματα ασφαλείας. Έτσι, λόγω του μεγέθους του, το εν λόγω κράτος μέλος εξαρτάται, για την επίτευξη των εθνικών στόχων σε θέματα ασφάλειας και άμυνας, από τη συνεργασία σε διεθνές επίπεδο. Το εν λόγω κράτος μέλος προβάλλει, συναφώς, ότι η υποχρέωση εμπιστευτικότητας, την οποία θεωρεί ότι υπέχει, κωλύει την κοινοποίηση πληροφοριών στην Επιτροπή σχετικά με τα εισαγόμενα προϊόντα και ότι η παράβαση εκ μέρους του της υποχρεώσεώς του αυτής μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη συνέχιση της συνεργασίας και των εμπορικών σχέσεων στον στρατιωτικό τομέα με ορισμένες τρίτες χώρες.

38 Το Βασίλειο της Σουηδίας έχει την άποψη ότι η έκδοση του κανονισμού 150/2003 επιβεβαιώνει την ανάγκη σεβασμού των συμφερόντων ασφαλείας των κρατών μελών και το δικαίωμά τους να επικαλούνται την εμπιστευτικότητα, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

39 Το Βασίλειο της Σουηδίας θεωρεί ότι, πριν την έναρξη ισχύος του κανονισμού 150/2003, καμία κοινοτική διάταξη δεν παρείχε τη δυνατότητα στο κράτος μέλος να λάβει, εάν χρειαστεί, τα απαραίτητα μέτρα για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του κατά την εισαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού. Κατά το κράτος μέλος αυτό, τα εν λόγω συμφέροντα καλύπτονταν από το άρθρο 296 ΕΚ και η

μόνη επιλογή ήταν να προβλέψει, σε εθνικό επίπεδο και βάσει του άρθρου 296 ΕΚ, την απαλλαγή από δασμούς των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

40 Ο κοινοτικός τελωνειακός κώδικας προβλέπει είσπραξη δασμών επί της εισαγωγής προϊόντων για στρατιωτική χρήση, όπως τα επίδικα, από τρίτες χώρες. Καμία διάταξη της κοινοτικής τελωνειακής νομοθεσίας δεν προέβλεπε κατά την περίοδο των επίδικων εισαγωγών, δηλαδή από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2002, ειδική απαλλαγή από τους δασμούς για την εισαγωγή αυτού του είδους προϊόντων. Επομένως, δεν υπήρχε επίσης, για την περίοδο αυτή, ρητή απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής στις αρμόδιες αρχές των οφειλομένων δασμών και των ενδεχόμενων τόκων υπερημερίας.

41 Εξάλλου, από την έκδοση του κανονισμού 150/2003 που προέβλεπε την αναστολή δασμών στις εισαγωγές ορισμένων όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού από 1ης Ιανουαρίου 2003, συνάγεται ότι ο κοινοτικός νομοθέτης εξέλαβε ως δεδομένο ότι η υποχρέωση καταβολής τέτοιων δασμών υφίστατο πριν από την ημερομηνία αυτή.

42 Το Βασίλειο της Σουηδίας ουδέποτε αρνήθηκε την ύπαρξη των επίμαχων εισαγωγών κατά την υπό εξέταση περίοδο. Το κράτος μέλος αυτό περιορίστηκε να αμφισβητήσει το δικαίωμα της Κοινότητας επί των εν λόγω ιδίων πόρων, ενώ παράλληλα υποστήριξε ότι, δυνάμει του άρθρου 296 ΕΚ, η υποχρέωση καταβολής δασμών επί του εισαγόμενου από τρίτες χώρες στρατιωτικού εξοπλισμού θα έβλαπτε σοβαρά ουσιώδη συμφέροντά της σε θέματα ασφάλειας.

43 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, μολονότι εναπόκειται στα κράτη μέλη να θεσπίσουν τα κατάλληλα μέτρα για την προάσπιση της εσωτερικής και εξωτερικής τους ασφάλειας, εντούτοις αυτό δεν σημαίνει ότι τα μέτρα αυτά διαφεύγουν πλήρως της εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου (βλ. αποφάσεις της 26ης Οκτωβρίου 1999,

C-273/97, Sirdar, Συλλογή 1999, σ. I-7403, σκέψη 15, και της 11ης Ιανουαρίου 2000, C-285/98, Kreil, Συλλογή 2000, σ. I-69, σκέψη 15). Συγκεκριμένα, όπως έχει αποφανθεί το Δικαστήριο, η Συνθήκη προβλέπει τη δυνατότητα ρητών παρεκκλίσεων σε περίπτωση καταστάσεων ικανών να απειλήσουν τη δημόσια ασφάλεια μόνο στα άρθρα 30 ΕΚ, 39 ΕΚ, 46 ΕΚ, 58 ΕΚ, 64 ΕΚ, 296 ΕΚ και 297 ΕΚ, τα οποία αφορούν εξαιρετικές και σαφώς προσδιορισμένες περιπτώσεις. Δεν μπορεί να συναχθεί από τα άρθρα αυτά η ύπαρξη γενικής και εγγενούς στη Συνθήκη επιφυλάξεως που εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου όλα τα μέτρα που λαμβάνονται για τη δημόσια ασφάλεια. Η αναγνώριση της ύπαρξης γενικής επιφύλαξης, εκτός των συγκεκριμένων προϋποθέσεων που θέτουν οι διατάξεις της Συνθήκης, θα μπορούσε να θίξει τον δεσμευτικό χαρακτήρα και την ομοιόμορφη εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου (βλ. απόφαση της 11ης Μαρτίου 2003, C-186/01, Dory, Συλλογή 2003, σ. I-2479, σκέψη 31 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

44 Εξάλλου, οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στα άρθρα 296 ΕΚ και 297 ΕΚ πρέπει, όπως κατά πάγια νομολογία ισχύει για τις εξαιρέσεις από τις θεμελιώδεις ελευθερίες (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 31ης Ιανουαρίου 2006, C-503/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλογή 2006, σ. I-1097, σκέψη 45, της 18ης Ιουλίου 2007, C-490/04, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2007, σ. I-6095, σκέψη 86, και της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, C-141/07, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2008, σ. I-6935, σκέψη 50) να ερμηνεύονται συσταλτικώς.

45 Όσον αφορά, ειδικότερα, το άρθρο 296 ΕΚ, πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι το άρθρο αυτό παραθέτει τα μέτρα που μπορεί να κρίνει αναγκαία το κράτος μέλος για την προστασία των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του ή τις πληροφορίες τη δημοσιοποίηση των οποίων θεωρεί αντίθετη προς τα συμφέροντα αυτά, τούτο δεν μπορεί, ωστόσο, να ερμηνεύεται κατά τρόπο παρέχοντα στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια να παρεκκλίνουν από τις διατάξεις της Συνθήκης απλώς με αόριστη επίκληση των εν λόγω συμφερόντων.

46 Εξάλλου, στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας, το Δικαστήριο αναγνώρισε, με την απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 1999, C-414/97, Επιτροπή κατά Ισπανίας (Συλλογή 1999, σ. I-5585), την ύπαρξη παράβασης για τον λόγο ότι το Βασίλειο της Ισπανίας δεν απέδειξε ότι η απαλλαγή από τον φόρο επί των εισαγωγών και των προμηθειών όπλων, πυρομαχικών και εξοπλισμού αποκλειστικά για στρατιωτική χρήση, απαλλαγή που προβλέπεται από την ισπανική νομοθεσία, ήταν δικαιολογημένη, βάσει του άρθρου 296, παράγραφος 1, στοιχείο β΄, ΕΚ, από την ανάγκη προστασίας των ουσιωδών συμφερόντων ασφαλείας του κράτους μέλους αυτού.

47 Κατά συνέπεια, εναπόκειται στο κράτος μέλος που επικαλείται το άρθρο 296 ΕΚ να αποδείξει την ανάγκη να γίνει χρήση της προβλεπόμενης από το άρθρο αυτό απαλλαγής προκειμένου να προστατευθούν τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας του.

48 Βάσει των ανωτέρω σκέψεων, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η επίκληση από κράτος μέλος της αύξησης του κόστους του στρατιωτικού εξοπλισμού λόγω της επιβολής δασμών στις εισαγωγές του εξοπλισμού αυτού από τρίτες χώρες προκειμένου το κράτος μέλος αυτό να αποφύγει, σε βάρος άλλων κρατών μελών τα οποία εισπράττουν και καταβάλλουν δασμούς για τις εισαγωγές αυτές, τις υποχρεώσεις που του επιβάλλει η αλληλέγγυα συνεισφορά στον κοινοτικό προϋπολογισμό.

49 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι με τις κοινοτικές τελωνειακές διαδικασίες δεν εξασφαλίζεται η ασφάλεια του Βασιλείου της Σουηδίας, λαμβανομένων υπόψη των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας που περιλαμβάνονται στις συμφωνίες με τα κράτη εξαγωγής, πρέπει να τονιστεί, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, ότι η εφαρμογή της κοινοτικής τελωνειακής διαδικασίας ανατίθεται σε υπαλλήλους, κοινοτικούς και εθνικούς, οι οποίοι υπέχουν, κατά περίπτωση, όταν επεξεργάζονται ευαίσθητα δεδομένα, υποχρέωση τήρησης εμπιστευτικότητας, δυνάμενη να προστατεύσει τα ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας των κρατών μελών.

50 Εξάλλου, οι δηλώσεις που πρέπει να συμπληρώνουν και να υποβάλλουν στην Επιτροπή τα κράτη μέλη σε τακτά χρονικά διαστήματα δεν είναι τέτοιας ακρίβειας ώστε να τίθενται σε κίνδυνο τα συμφέροντα των εν λόγω κρατών από πλευράς ασφάλειας ή απορρήτου.

51 Υπό τις συνθήκες αυτές, και σύμφωνα με το άρθρο 10 ΕΚ περί της υποχρεώσεως των κρατών μελών να διευκολύνουν την Επιτροπή στην εκτέλεση της αποστολής της, η οποία συνίσταται στη μέριμνα για την τήρηση της Συνθήκης, οφείλουν επίσης να της παρέχουν τα αναγκαία έγγραφα για τον έλεγχο του νομότυπου της καταβολής των ιδίων πόρων της Κοινότητας. Εντούτοις, η υποχρέωση αυτή δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 168 των προτάσεών του, να

αποφασίζουν, κατά περίπτωση και κατ' εξαίρεση, βάσει του άρθρου 296 ΕΚ, να περιορίσουν την πληροφόρηση σε ορισμένα τμήματα ενός εγγράφου ή να την αρνηθούν στο σύνολό της.

52 Κατόπιν των προεκτεθέντων, το Βασίλειο της Σουηδίας δεν απέδειξε ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή του άρθρου 296 ΕΚ.

53 Οι ανωτέρω σκέψεις σχετικά με τη μη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 296 ΕΚ στο πλαίσιο της εισαγωγής υλικού προοριζόμενου ειδικά για στρατιωτική χρήση ισχύουν κατά μείζονα λόγο για την εισαγωγή υλικού διττής χρήσεως, πολιτικής και στρατιωτικής.

54 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το Βασίλειο της Σουηδίας, παραλείποντας να καταβάλει στην Επιτροπή, κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως 31 Δεκεμβρίου 2002, τους μη εισπραχθέντες ιδίους πόρους από την εισαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού και υλικού προοριζόμενου για πολιτική και στρατιωτική χρήση, καθώς και τους τόκους υπερημερίας για τη μη απόδοση των εν λόγω ιδίων πόρων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού 1552/89, μέχρι τις 31 Μαΐου 2000, καθώς και, από την ίδια αυτή ημερομηνία, από τα ίδια άρθρα του κανονισμού 1150/2000.

Επί των δικαστικών εξόδων

55 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα το Βασίλειο της Σουηδίας το οποίο ηττήθηκε, το κράτος μέλος αυτό πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

56 Σύμφωνα με την παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Δανίας, που παρενέβησαν στη δίκη, φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

1) Το Βασίλειο της Σουηδίας, παραλείποντας να βεβαιώσει και να καταβάλει στην Επιτροπή, κατά την περίοδο από 1ης Ιανουαρίου 1998 έως 31 Δεκεμβρίου 2002, τους μη εισπραχθέντες ιδίους πόρους από την εισαγωγή στρατιωτικού εξοπλισμού και υλικού προοριζόμενου για πολιτική και στρατιωτική χρήση, καθώς και τους τόκους υπερημερίας για τη μη απόδοση των εν λόγω ιδίων πόρων, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπείχε από τα άρθρα 2 και 9 έως 11 του κανονισμού (ΕΟΚ, Ευρατόμ) 1552/89 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 1989, για την εφαρμογή της απόφασης 88/376/ΕΟΚ, Ευρατόμ για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων (ΕΕ L 155, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί από τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) 1355/96 του Συμβουλίου, της 8ης Ιουλίου 1996, μέχρι τις 31 Μαΐου 2000, καθώς και, από την ίδια αυτή ημερομηνία, τις υποχρεώσεις που υπείχε από τα ίδια ως άνω άρθρα του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1150/2000 του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2000, για την εφαρμογή της απόφασης 94/728/ΕΚ, Ευρατόμ, για το σύστημα των ιδίων πόρων των Κοινοτήτων.

2) Καταδικάζει το Βασίλειο της Σουηδίας στα δικαστικά έξοδα.

3) Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Βασίλειο της Δανίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)